

Meeri Salmane, Susanna Meusel ja Nea Laitinen

Hoivavastuun sukupuolittuneisuus korostuu töissä ja kotona

Koronapandemialla on suuria sukupuolten tasa-arvoa heikentäviä vaikutuksia, jotka ovat havaittavissa sekä kansainvälisessä että suomalaisessa tutkimuksessa. Tarkastelimme pandemian sukupuolivaikutuksia liittyen palkattomaan ja palkalliseen työhön käyttäen aineistona valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminnan [Covid-19 -tutkimuskatsauksia](#).

Erityisesti naisilla hoivataakka on lisääntynyt ja myös työmarkkina-asema sekä henkinen hyvinvointi on heikentynyt. Naisilla on ammattialojensa vuoksi suurempi altistumisriski koronavirukselle, mutta miesten kuolleisuus on korkeampi. Pandemian ja rajoitustoimenpiteiden vaikutukset ovat kohdistuneet erityisesti naisiin, maahanmuuttajiin ja vähemmistöryhmiin.

Naiset, maahanmuuttajat ja vähemmistöt suuremmissa riskissä sairastua, miehillä suurempi kuolleisuus

Matalatuloisilla aloilla työskentelevillä, pääasiassa naisilla, maahanmuuttajilla ja vähemmistöryhmillä, on suurempi riski altistua koronavirukselle. Naisten suurentunut riski liittyy erityisesti välttämättömien alojen, kuten hoiva-alan ammattien sukupuolittuneisuuteen.¹ Miehet kuitenkin sairastavat naisia useammin koronaviruksen vakavamman muodon, ja heillä kuolleisuus on suurempi². Miesten suurempaa kuolleisuutta selittää muun muassa se, että miehet hakeutuvat lääkäriin naisia harvemmin³.

Pandemian työllisyysvaikutukset kohdistuvat voimakkaimmin jo valmiiksi heikommassa työmarkkina- massa oleviin

Tulokset osoittavat, että naissukupuoli, matalapalkkaisuus, kuuluminen etniseen vähemmistöön sekä vammaisuus ovat tekijöitä, jotka asettavat yksilön korostuneesti epätasa-arvoiseen asemaan työmarkkinoilla pandemian aikana ja sen jälkeen.

Taluskriisit laskevat yleensä miesten tuloja ja työllisyyttä naisia enemmän. Koronakriisin aiheuttamien markkinavaikutusten sukupuolijakauma on kuitenkin ollut päinvastainen aiempiin laskusuhdanteisiin verrattuna⁴. Naisten työllisyyden on lisäksi todettu elpyvän miesten työllisyyttä hitaammin kriisien jälkeen⁵. Naiset työskentelevät miehiä useammin aloilla, joihin koronan leviämistä estävät rajoitustoimet pääasiassa kohdistuvat, samoin kuin matalapalkkaisilla aloilla ja epätyypillisissä työsuhteissa⁶. Siksi työttömyys, lomauttaminen ja työajan lyheneminen ovat naisten kohdalla miehiä yleisempiä koronakriisissä. Saksassa ja Yhdysvalloissa irtisanomisriskin todettiin olevan suurempi työnsä ohella lapsista huolehtivista, kun taas Iossa-Britanniassa näin on naisilla, joilla ylipäätään on lapsia⁷. Lisäksi taloushuolet, velkaantumisen pelko, työstressi ja ahdistus kasaantuvat vammaisille naisille vammattomia enemmän. Vammaiset naiset kokevat myös lastenhoidon ja työn yhteensovittamisen hankalammaksi kuin vammattomat naiset⁸.

Tulokset osoittavat naisryittäjien olevan erityisen haavoittuvassa asemassa, sillä heidän tyypillisiä toimialojaan ovat esimerkiksi siivous- ja hoiva-alan työt, joita on mahdotonta suorittaa etänä⁹. Yrittäjyys on korostettua myös etnisten vähemmistöjen joukossa, jolloin pandemian taloudellisista seurauksista ja rajoitustoimenpiteistä kärsivät eniten etniseen vähemmistöön kuuluvat yrittäjät¹⁰.

Pandemia on lisännyt hoivavastuun epätasa-arvoista jakautumista sukupuolten välillä

Koronaviruspandemian myötä koulujen sekä päivähoitopaikkojen sulkeminen on lisännyt kotitalouksien hoivavastuuta merkittävästi. Pandemian leviämistä rajoittavat toimet ovat johtaneet erityisesti äitien kotiin jäämiseen koulu- ja päivähoitokäisten lasten kanssa koulujen ja hoitopaikkojen ollessa suljettuna¹¹. Sekä miesten että naisten hoivavastuu on lisääntynyt pandemian myötä lähes yhtä paljon. Hoivavastuu on kuitenkin jo ennen pandemiaa ollut naisten kohdalla miehiä korkeampaa, minkä vuoksi se kuormittaa pandemian myötä naisia yhä enemmän¹². Pandemia on myös lisännyt naisten tekemien kotitöiden määrää entisestään¹³.

Äidit kokivat erityisesti taloudellista epävarmuutta ja huolta lastensa hyvinvoinnista¹⁴. Isillä taloudellinen epävarmuus kuitenkin johtaa erään tutkimuksen mukaan äitejä useammin mielenterveyden ongelmiin¹⁵.

Pohjoismaisen hoivajärjestelmän tulisi olla vahvassa roolissa taloutta elvyttäessä

Teoreettisesti tarkasteltuna hoivatyön sukupuolittuneisuutta voitaisiin tasoittaa panostamalla sukupuolittaiseen politiikkaan ja tiedostamalla naisten palkattoman työn rooli taloudessa. Taloutta elvyttäessä tulisi investoida hoivaan, ottaen mallia pohjoismaisten valtioiden hoivajärjestelmästä. Hoivaan investointi vähentäisi eroja sukupuolten työllisyydessä, ja tuottaisi väestöstä terveempää, koulutetumpaa ja tuottavampaa¹⁶.

---

¹ St-Denis, X. (2020) Sociodemographic Determinants of Occupational Risks of Exposure to COVID-19 in Canada. *Canadian Review of Sociology* (ennakkajulkaisu); Wenham C. et al. (2020) COVID-19: The gendered impacts of the outbreak. *The Lancet* 395:10227, 848-848; Platt, L. & Warwick, R. (2020) COVID-19 and Ethnic Inequalities in England and Wales. *Fiscal Studies* 41:2, 249-289.

² Wenham et al. (2020); Women's Budget Group (2020a) Crises Collide: Women and Covid-19. Examining gender and other equality issues during the Coronavirus outbreak. WBG UK Policy Briefings, April 2020; D'Ignazio, C. & Klein, L. (2020) Seven intersectional feminist principles for equitable and actionable COVID-19 data.

³ Reny T. (2020) Masculine norms and infectious disease: The case of COVID-19. *Politics & Gender* 16(4), 1028-1035 (December 2020).

⁴ Albanesi, S. & Kim, J. (2021) The Gendered Impact of the COVID-19 Recession on the US Labor Market. NBER Working Paper 28505 (February 2021).

⁵ International Labour Organization (2020) A gender-responsive employment recovery: Building back fairer. Policy Brief. July 2020.

⁶ Women's Budget Group (2020a).

⁷ Adams-Prassl, A. ym. (2020) Inequality in the Impact of the Coronavirus Shock: Evidence from Real Time Surveys. *Journal of Public Economics* 189.

⁸ Women's Budget Group (2020b) Disabled women and COVID-19 Research evidence. Briefing. Women's Budget Group, Fawcett Society, London School of Economics and Queen Mary University London.

⁹ Martinez Dy, A. & Jayawarna, D. (2020) Bios, mythoi and women entrepreneurs: A Wynterian analysis of the intersectional impacts of the COVID-19 pandemic on self-employed women and women-owned businesses. *International Small Business Journal: Researching Entrepreneurship* 38:5, 391-403.

¹⁰ Platt & Warwick (2020).

¹¹ Adams-Prassl ym. (2020).

¹² Shafer, K. (2020) The Division of Domestic Labor before and during the COVID-19 Pandemic in Canada: Stagnation versus Shifts in Fathers' Contributions. *Canadian Review of Sociology/Revue canadienne de sociologie* 57:4, 523-549 (November 2020); Fodor, É ym. (2020) The impact of COVID-19 on the gender division of childcare work in Hungary. *European Societies* (Published online: 22 Sep 2020).

¹³ Johnston, R.M. ym. (2020) Evidence of exacerbated gender inequality in child care obligations in Canada and Australia during the COVID-19 pandemic. *Politics & Gender* (Accepted manuscript, August 2020, Cambridge Coronavirus Collection).

¹⁴ Clark, S. ym. (2020) "You're a teacher, you're a mother, you're a worker": Gender inequality during COVID-19 in Ireland. *Gender, Work and Organization* (First published: 21 December 2020).

¹⁵ Tani, M. ym. (2020) Working Parents, Financial Insecurity, and ChildCare: Mental Health in the Time of COVID-19. IZA Discussion Paper No. 13588.

¹⁶ Bahn, K. ym. (2020) A feminist perspective on COVID-19 and the value of care work globally. *Gender, Work and Organization* 27:5, 695-699. Special issue: Feminist frontiers special issue: Gendered labor and work, even in pandemic times; De Henau, J. &

Himmelweit, S. (2020) A care-led recovery from coronavirus. The case for investment in care as a better post-pandemic economic stimulus than investment in construction. Women's Budget Group, UK.